

คู่มือ

เทคโนโลยี

การผลิตพันธุ์ปลาช่อน

เทคโนโลยี การผลิตพันธุ์ปลาช่อน

คำนำ

การเลี้ยงปลาช่อนส่วนมากเลี้ยงในพื้นที่ภาคกลางที่อยู่ใกล้แหล่งน้ำ ใช้อาหารสด เช่น ปลาเบ็ดจากทะเลหรือเครื่องในสัตว์บดผสมรำ โดยรวบรวมลูกพันธุ์ปลาจากแหล่งน้ำธรรมชาติ ไม่มีลูกพันธุ์จากการเพาะเลี้ยง จากปัญหาในปัจจุบันแหล่งน้ำธรรมชาติต้นเขินสิ่งแวดล้อมที่เสื่อมโทรมและปัญหาภัยแล้ง ทำให้พื้นที่วางไข่ของปลาช่อนน้อยลง เกิดปัญหาการขาดแคลนลูกพันธุ์ปลา โดยในอนาคตมีแนวโน้มลูกปลาจากธรรมชาติลดลง นอกจากนี้ลูกปลาที่รวบรวมจากธรรมชาติยังมีปัญหาปลาไม่กินอาหาร ต้องใช้เวลาฟักเป็นเวลานาน และขนาดที่แตกต่างกัน ปลาจะกินกันเองทำให้อัตราการรอดตายต่ำ เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนลูกพันธุ์ปลาช่อน วิธีการเพาะพันธุ์เพื่อผลิตลูกปลาให้ได้จำนวนมากเพียงพอ สำหรับการเลี้ยงในเชิงพาณิชย์ จึงเป็นแนวทางที่เหมาะสมและได้รับการส่งเสริมและเผยแพร่ต่อไป

สารบัญ

	หน้า
บทนำ	1
การเลี้ยงพ่อแม่พันธุ์	3
การคัดเลือกพ่อแม่พันธุ์	3
การฉีดฮอร์โมนสังเคราะห์	4
การผสมพันธุ์วางไข่	7
การฟักไข่	8
การอนุบาลเบื้องต้น	9
การอนุบาลในบ่อดิน	10
ต้นทุนการผลิตลูกปลาช่อน	11

เทคโนโลยี

การผลิตพันธุ์ปลาช่อน

บทนำ

ปลาช่อน *Channa striata* (Bloch, 1979) มีรูปร่างค่อนข้างกลม ลำตัวเรียวยาวจากทางหัวไปทางหาง มีเกล็ดบนตัว ครีบหลังและครีบกันยาว อยู่ในตระกูลเดียวกับปลากระสง ปลาชะโด และปลาช่อนงูเห่า มีหัวคล้ายงู จึงมีชื่อเรียกทั่วไปว่า Serpent head fish, Snake-head fish และ Murrel ปลาช่อนเป็นปลาน้ำจืด อาศัยอยู่ตามแม่น้ำ ลำคลอง หนองบึง และคูคลองทั่วทุกภาคของไทย นอกจากนี้ยังพบปลาช่อนในประเทศต่าง ๆ เช่น อินเดีย จีน ศรีลังกา ฟิลิปปินส์ พม่า มาเลเซีย เวียดนาม และเขมร ปลาช่อนสามารถอาศัยอยู่ในแหล่งน้ำที่มีความเค็มเล็กน้อยได้ดี และความเป็นกรดเป็นด่างของน้ำตั้งแต่ 4.0-9.0 ก็อาศัยอยู่ได้ ปลาช่อนเป็นปลาที่มีการผสมพันธุ์วางไข่ได้เกือบตลอดปี โดยวางไข่ตั้งแต่เดือน มกราคม-ตุลาคม จะวางไข่ตามทุ่งนาและแหล่งน้ำที่อาศัยอยู่ ปลาช่อนเริ่มผสมพันธุ์วางไข่ได้เมื่ออายุประมาณ 8 เดือน พฤติกรรมในการวางไข่ของปลาช่อนเพศผู้และเพศเมียจะมีพฤติกรรมจับคู่ผสมพันธุ์ หลังผสมพันธุ์ปลาเพศผู้จะเฝ้าดูแลรักษาไข่

ไข่ปลาช่อนเป็นไข่ประเภทลอยน้ำไข่จะฟักออกเป็นตัว ภายใน 24-35 ชั่วโมง ลูกปลาที่ฟักออกมาใหม่ๆ จะมีถุงไข่แดง (Yolk) ติดมาด้วย หลังจาก 3 วัน ถุงไข่แดงยุบ ลูกปลาจะเริ่มกินอาหาร หากกินรวมกลุ่มเป็นฝูงใหญ่ เรียกว่า ลูกครอก มีสีแดง จนลูกปลาที่มีอายุ 25-30 วัน ลำตัวจะเปลี่ยนเป็นสีเขียวและแยกออกหากินไม่รวมฝูง การเพาะพันธุ์ในปัจจุบัน สามารถจัดด้วยฮอร์โมนสังเคราะห์และยาเสริมฤทธิ์ในปริมาณที่เหมาะสม กระตุ้นให้ปลาผสมพันธุ์วางไข่ได้ การเพาะพันธุ์ปลาช่อนด้วยวิธีนี้ และการอนุบาลลูกปลาที่เหมาะสมจะสามารถผลิตลูกปลาได้จำนวนมาก (mass production) เพียงพอสำหรับการเลี้ยงในเชิงพาณิชย์ได้ต่อไป

การเลี้ยงพ่อแม่พันธุ์

ใช้บ่อซีเมนต์ขนาด 50 ตารางเมตร อยู่ภายในโรงเรือนหลังคาสูง ระดับน้ำสูง 60 เซนติเมตร และอยู่ในบริเวณสงบเงียบ ปล่อยพ่อแม่พันธุ์ขนาดน้ำหนักเฉลี่ย 300-400 กรัม ความยาวเฉลี่ย 35-40 เซนติเมตร อัตรา 10 ตัวต่อตารางเมตร เลี้ยงแบบรวมเพศ ระยะแรกอาจใช้ตะแกรงปิดรอบปากบ่อ กันปลากระโดดหนี บ่อพ่อแม่พันธุ์ปลาช่อนจะไม่ให้อาหาร เพราะจะทำให้ปลาตกใจกลัว ให้อาหารปลากินเนื้อโปรตีน 40 เปอร์เซ็นต์ ปริมาณ 3 เปอร์เซ็นต์ของน้ำหนักตัว และลดลงเหลือ 1-2 เปอร์เซ็นต์ในช่วงฤดูเพาะพันธุ์ เปลี่ยนถ่ายน้ำ สัปดาห์ละครั้ง

การคัดเลือกพ่อแม่พันธุ์

ในฤดูเพาะพันธุ์ปลาช่อน จะคัดเลือกพ่อแม่พันธุ์ปลาช่อนสำหรับเพาะพันธุ์โดยสังเกตความแตกต่างระหว่างปลาเพศผู้และปลาเพศเมีย โดยเพศเมียลักษณะท้องจะอูมเป่ง ลำตัวสั้นป้อม ช่องเพศขยายใหญ่สีชมพูปนแดง ส่วนปลาเพศผู้ ลำตัวเรียวยาวกว่าเพศเมีย ครีบต่างๆ ยาว สีเข้ม การคัดเลือกนำมาเพาะทำได้โดย เปิดน้ำออกจากบ่อจนแห้ง จะเห็นปลานอนอยู่บริเวณพื้นบ่อ ต้องเลือกพ่อและแม่พันธุ์ที่มีลักษณะเหมาะสมและสมบูรณ์ที่สุดมาเพาะ โดยแม่พันธุ์ที่สมบูรณ์เมื่อนอนที่พื้นบริเวณท้องจะแบนออกด้านข้าง เหมือนยางรถยนต์อ่อน การจับและการคัดเลือกพ่อแม่พันธุ์ต้องกระทำอย่างรวดเร็ว เพื่อไม่ให้ปลาเครียดหรือบาดเจ็บ เพราะความเครียดและความบอบช้ำ จะส่งผลต่อการยับยั้งการออกฤทธิ์ของฮอร์โมนสังเคราะห์ที่จะฉีด เพื่อกระตุ้นการผสมพันธุ์วางไข่ของปลาต่อไป

เพศผู้

เพศเมีย

การฉีดฮอร์โมนสังเคราะห์

ใช้ฮอร์โมนสังเคราะห์ buserelin acetate ร่วมกับยาเซริมฤทธิ์ (domperidone) ฉีดให้พ่อพันธุ์และแม่พันธุ์ครั้งเดียว โดยแม่ปลาใช้อัตราฮอร์โมนสังเคราะห์ 30 ไมโครกรัมต่อกิโลกรัม และยาเซริมฤทธิ์ 10 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม พ่อปลาฉีดฮอร์โมนสังเคราะห์พร้อมแม่ปลาด้วยความเข้มข้นฮอร์โมนสังเคราะห์เท่ากับ 20 ไมโครกรัมต่อกิโลกรัม ร่วมกับยาเซริมฤทธิ์ 10 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม ฉีดเข้ากล้ามเนื้อเนื้อบริเวณข้างตัวปลาหรือโคนครีบหู

ตัวอย่างการฉีดฮอร์โมนสังเคราะห์

ต้องการฉีดแม่พันธุ์ปลาชั้น 5 ตัว น้ำหนัก 400, 300, 350, 400 และ 350 กรัม ตามลำดับ และฉีดพ่อพันธุ์ปลาชั้น 5 ตัว น้ำหนัก 350, 400, 450, 350 และ 400 กรัม ตามลำดับ โดยฉีดฮอร์โมนสังเคราะห์ที่ผสมไว้แล้ว 1 ซีซี ต่อน้ำหนักปลา 1 กิโลกรัม

วิธีคำนวณ

1. การฉีดแม่พันธุ์ปลา

น้ำหนักแม่พันธุ์ปลาที่จะฉีด รวมกัน = $400+300+350+400+350 = 1.8$ กิโลกรัม

ดังนั้นต้องใช้ฮอร์โมนสังเคราะห์ $1.8 \times 30 = 54$ ไมโครกรัม

ฮอร์โมนสังเคราะห์ที่เจือจางไว้ มีปริมาณฮอร์โมน 1,000 ไมโครกรัม ในสารละลาย 10 ซีซี

ถ้าต้องการฮอร์โมน 54 ไมโครกรัม ต้องดูดสารละลายมา = $10 \times 54 / 1,000 = 0.54$ ซีซี

ต้องใช้ยาเสริมฤทธิ์ $1.8 \times 10 = 18$ มิลลิกรัม หรือ 1.8 เม็ด

นำยาเสริมฤทธิ์มา 1.8 เม็ด บดในโกร่งบดยาให้ละเอียดแล้วใช้เข็มฉีดยา ดูดฮอร์โมนสังเคราะห์จากขวดที่เจือจางไว้ 0.54 ซีซี ผสมลงไป ในการฉีดต้องฉีดฮอร์โมนที่ผสมแล้วทั้งหมด 1.8 ซีซี (ฉีด 1 ซีซี ต่อน้ำหนักปลา 1 กิโลกรัม) ดังนั้นต้องดูดน้ำกลั่นอีก $1.8 - 0.54 = 1.26$ ซีซี เติมลงไปโกร่งบดยาที่มีฮอร์โมนสังเคราะห์ และยาเสริมฤทธิ์อยู่แล้วผสมให้เข้ากันดีแล้วนำไปฉีดแม่พันธุ์ปลาตัวละ 0.4, 0.3, 0.35, 0.4 และ 0.35 ซีซี ตามลำดับ

2. การฉีดพ่นรูปปลา

น้ำหนักพ่นรูปปลาที่จะฉีด รวมกัน = $350+400+450+350+400 = 1.95$ กิโลกรัม

ดังนั้นต้องใช้ฮอร์โมนสังเคราะห์ $1.95 \times 20 = 39$ ไมโครกรัม

ฮอร์โมนสังเคราะห์ที่เจือจางไว้ มีปริมาณฮอร์โมน 1,000 ไมโครกรัม ในสารละลาย 10 ซีซี

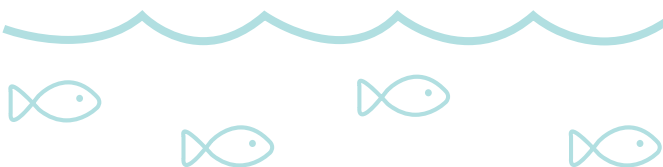
ถ้าต้องการฮอร์โมน 39 ไมโครกรัม ต้องดูดสารละลายมา = $10 \times 39 / 1,000 = 0.39$ ซีซี

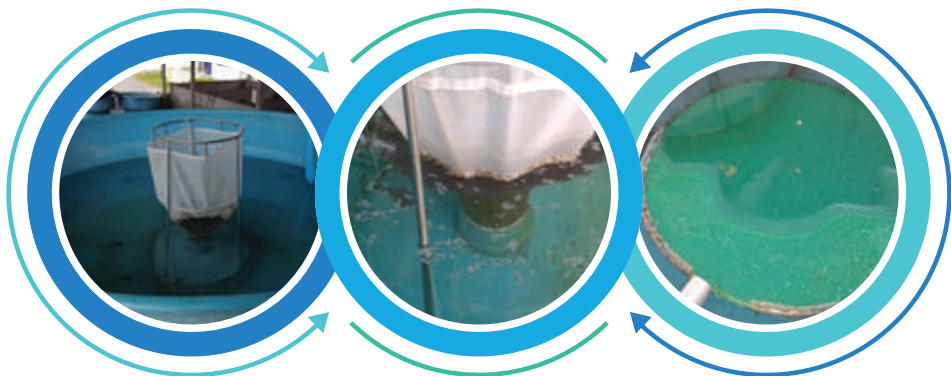
ต้องใช้ยาเสริมฤทธิ์ $1.95 \times 10 = 19.5$ มิลลิกรัม หรือ 1.95 เม็ด

นำยาเสริมฤทธิ์มา 1.95 เม็ด บดในโถรงบดยาให้ละเอียดแล้วใช้เข็มฉีดยาดูดฮอร์โมนสังเคราะห์จากขวดที่เจือจางไว้ 0.39 ซีซี ผสมลงไป ในการฉีดต้องฉีดฮอร์โมนที่ผสมแล้วทั้งหมด 1.95 ซีซี (ฉีด 1 ซีซี ต่อน้ำหนักปลา 1 กิโลกรัม) ดังนั้นต้องดูดน้ำกลั่นอีก $1.95 - 0.39 = 1.56$ ซีซี เติมน้ำกลั่นลงในโถรงบดยาที่มีฮอร์โมนสังเคราะห์และยาเสริมฤทธิ์อยู่แล้วผสมให้เข้ากันดีแล้วนำไปฉีดพ่นรูปปลาตัวละ 0.35, 0.4, 0.45, 0.35 และ 0.4 ซีซี ตามลำดับ

การผสมพันธุ์วางไข่

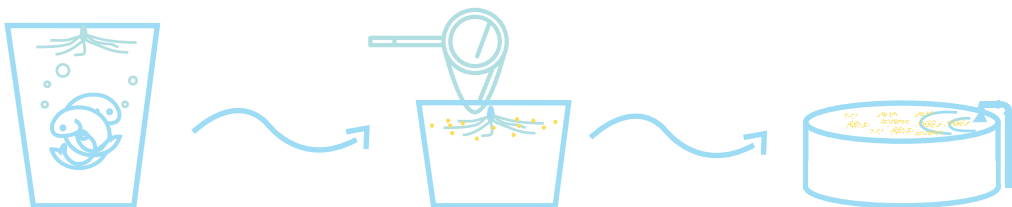
พ่อแม่พันธุ์ที่จัดฮอร์โมน นำปล่อยลงถึงผสมพันธุ์ ซึ่งใช้ถังพลาสติกทรงสูง ความจุ 70 ลูกบาศก์เมตร เส้นผ่านศูนย์กลางปากถัง 30-40 เซนติเมตร ใส่น้ำลึก 60 เซนติเมตร จำนวนถังละ 1 คู่ โดยการคัดเลือกพ่อแม่พันธุ์ที่มีขนาดใกล้เคียงกัน ใส่ออกฟางจีกฟอยพูกเป็นพวง จำนวน 1 พวง ลอยในถังเพื่อแทนรังไข่ ปิดปากถังด้วยตาข่ายพรางแสงสีดำ รััดให้แน่นด้วยยางรัดของ ตั้งทิ้งในที่สงบ เงียบ ไม่มีเสียงรบกวนระยะเวลา 24 ชั่วโมง ปลายจะรัดและผสมพันธุ์วางไข่ตามธรรมชาติ โดยปล่อยไข่ที่ผสมแล้วลอยบนผิวน้ำบริเวณรังไข่

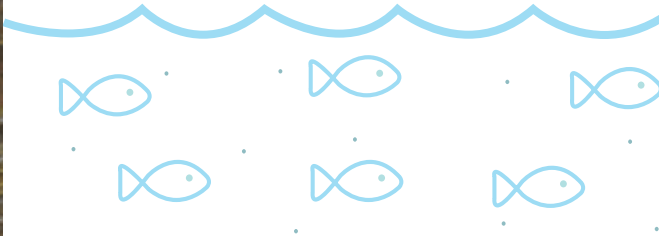

การฟักไข

ไขปลาอ่อนเป็นไขประเภทไขลอย สีเหลืองใส มีหยดน้ำมันลอยบนกับไข ย้ายไขจากถังผสมพันธุ์โดยใช้กระชอนฟ้าตาถี่ (ฟ้าโอสลอนแก้ว) ตักเบาๆ นำมาฟักรวมกันในถังไฟเบอร์กลาสทรงกลม ขนาดความจุ 2 ลูกบาศก์เมตร เส้นผ่านศูนย์กลางปากถัง 2 เมตร น้ำลึก 65 เซนติเมตร ให้น้ำไหลผ่านตลอด โดยเชื่อมต่อกับระบบกรองที่เป็นระบบปิด น้ำไหลผ่านอัตรา 5 ลิตรต่อนาที ใสไขฟัก 1-1.5 แสฟฟองต่อถัง หลังฟักใช้กระชอนขนาดช่องตา 1 มิลลิเมตรเนื้อแข็งคอยตักไขเสียทิ้ง ทำความสะอาดกรวยกับไขปลาให้สะอาดเพื่อให้ให้น้ำไหลผ่านได้สะดวก ไขฟักเป็นตัว ภายใน 30-36 ชั่วโมง ขึ้นอยู่กับอุณหภูมิน้ำ

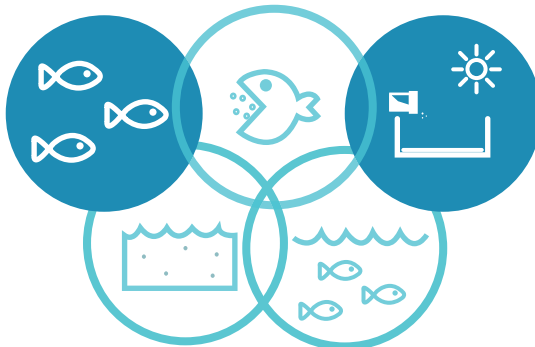
การอนุบาลเบื้องต้น

หลังจากไข่ฟักเป็นตัว ปลาจะมีถุงไข่และติดอยู่ที่หน้าท้องไข่เป็นอาหารสำรอง ลูกปลามีขนาดเล็ก สีดำ ลอยตัวเป็นกลุ่มหนึ่งๆ ผิวหน้าน้ำ ถุงไข่แดงจะยุบหมดภายใน 3 วัน ลูกปลาจะเริ่มกินอาหารและเริ่มว่ายน้ำรวมฝูง ลงหาอาหารรอมัก ระยะนี้จะให้ไรแดงในปริมาณที่มากเกินพอและให้ปลากินจนอิ่มตลอดเวลา อนุบาลระยะนี้ในถังต่ออีก 2 วัน จึงนำลงอนุบาลต่อในบ่อดินที่เตรียมอาหารไว้ให้ ไม่ควรอนุบาลลูกปลาในถังนานเกิน 5 วัน เพราะกรณีที่ไรแดงไม่เพียงพอลูกปลาจะเริ่มกินกันเอง ระยะนี้อาจเพิ่มปริมาณออกซิเจนในถังโดยให้ลมผ่านหัวทรายเบาๆ 2-3 จุด ก็ได้

การอนุบาลในบ่อดิน

การอนุบาลระยะนี้เพื่อให้ได้ลูกปลาขนาด 2-3 เซนติเมตร เป็นขนาดที่ลูกปลาเริ่มกินอาหารเม็ดและพร้อมนำไปเลี้ยงต่อเป็นปลาขนาดใหญ่ จะเตรียมบ่อดินเพื่อให้เกิดอาหารธรรมชาติ ก่อนนำลูกปลาลงอนุบาลโดยวิธีใช้น่อดินขนาด 200 ตารางเมตร ตัดหญ้าและทำความสะดวกบ่อ ตกกิ่งไม้แห้ง ใส่ปุ๋ยมูลขาว 15 กิโลกรัม กรองน้ำลงบ่อให้มีระดับ 40 เซนติเมตร แล้วเติมน้ำ อามิ-อามิ 12 ลิตร ปุ๋ยสูตร 16-20-0 1.2 กิโลกรัม ปุ๋ยสูตร 46-0-0 1.2 กิโลกรัม น้ำเขียว (*Chlorella* sp.) 200 ลิตร ในส่วนของปุ๋ยให้บดละเอียดละลายปนกับส่วนผสมอื่น ทิ้งไว้ประมาณ 3 วัน จนเกิดน้ำเขียวเข้มทั่วบ่อ จึงเติมเชื้อโรแดง 1 กิโลกรัม โรแดงจะขยายพันธุ์ขึ้นวันต่อมาจึงเติมน้ำให้สูงขึ้นอีก 20 เซนติเมตร เพื่อเจือจางปริมาณแอมโมเนียในน้ำแล้วจึงปล่อยลูกปลาที่ได้จากการอนุบาลเบื้องต้นลงอนุบาล ให้อาหารเสริมประกอบด้วย รำ ปลาป่น อัตรา 1:1 ละลายน้ำสะอาดให้ทั่วบ่อวันละ 2 ครั้ง เวลาเช้าและเย็น อนุบาลจนได้ลูกปลาขนาด 2-3 เซนติเมตร ซึ่งใช้เวลาประมาณ 17-20 วัน การลากอวนลูกปลาควรทำระยะที่ลูกปลาจับรวมฝูง จะรวบรวมได้ง่ายกว่าช่วงที่ปลาแตกฝูงแล้ว

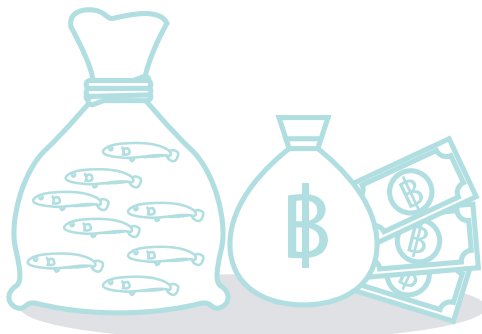

ต้นทุนการผลิตลูกปลาช่อน ขนาด 2-3 เซนติเมตร (ปี พ.ศ. 2558) สถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

รายการ	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	ร้อยละ
1. ต้นทุนคงที่		1,219.25	1,219.16	5.45
ค่าเสื่อม		1,211.26	1,211.26	5.41
กิจกรรมการเลี้ยงพ่อแม่พันธุ์ (1 ปี)				
- บ่อดินขนาด 400 ตารางเมตร		1,000.00	1,000.00	4.47
- เครื่องสูบน้ำ		28.65	28.65	0.13
- อวนลากปลา		24.58	24.58	0.11
- ค่าเสียโอกาสในการลงทุน (0.75%ต่อปี)		7.90	7.90	0.04
กิจกรรมการเพาะและอนุบาล (30 วัน)				
- ปรับปรุงโรงเรือนเพาะและอนุบาล		68.5	68.5	0.31
- ถังไฟเบอร์กลาส ขนาด 1 ตัน		8.2	8.2	0.04
- บ่อดินอนุบาลลูกปลาขนาด 400 ตรม.		57.54	57.54	0.26
- ปื้มโตโวสำหรับระบบน้ำหมุนเวียน		13.25	13.25	0.06
- ค่าเสียโอกาสในการลงทุน (0.75%ต่อปี)		0.09	0.00	0
กิจกรรมการเตรียมพันธุ์สัตว์น้ำและจำหน่าย				
- ถังไฟเบอร์กลาส ขนาด 1 ตัน		1.64	1.64	0.01
- ถังออกซิเจน		0.82	0.82	0.00
- อวนรวบรวมพันธุ์ปลา		8.08	8.08	0.04
- ค่าเสียโอกาสในการลงทุน (0.75%ต่อปี)		0.0002	0.0000	0
2. ต้นทุนผันแปร	21,068.08	88.19	21,156.27	94.55
กิจกรรมการเลี้ยงพ่อแม่พันธุ์				
- ค่าพันธุ์ปลา 100 กรัม	320		320	1.43
- ค่าอาหารปลา	3148.4		3148.4	14.07
- ค่าเตรียมบ่อ	112		112	0.50
- ค่าน้ำมันเปลี่ยนถ่ายน้ำ	248.4		248.4	1.11
- ค่าแรงงาน	6,180.67		6,180.67	27.62
- ค่าเสียโอกาสในการลงทุน (0.75%ต่อปี)		75.07	75.07	0.34
กิจกรรมการเพาะพันธุ์				
- ค่าแรงงานในการเพาะพันธุ์ (3คน)	800.01		800.01	3.58
- ค่าฮอร์โมน + น้ำกลั่น	340.00		340.00	1.52
- ค่าเสียโอกาสในการลงทุน (0.75%ต่อปี)		8.55	8.55	0.04

ต้นทุนการผลิตลูกปลาช่อน ขนาด 2-3 เซนติเมตร (ปี พ.ศ. 2558) สถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

รายการ	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	ร้อยละ
กิจกรรมการอนุบาล (25 วัน)				
- ค่าปูนขาว	75.00		75.00	0.34
- ค่าไรแดง	1,680.00		1,680.00	7.51
- ค่ารำละเอียด	1,050.00		1,050.00	4.69
- ค่าปลาป่น	1,764.00		1,764.00	7.88
- ค่าอาหารเม็ดสำเร็จรูปขนาดเล็ก	480.00		480.00	2.15
- ค่าแรงงานอนุบาลลูกปลา	3,810.00		3,810.00	17.03
- ค่าเสียโอกาสในการลงทุน (0.75%ต่อปี)		4.55	4.55	0.02
กิจกรรมการเตรียมพันธุ์สัตว์น้ำจำหน่าย				
- ค่าออกซิเจน	100.00		100.00	0.45
- ค่าถุงพลาสติก	300.00		300.00	1.34
- ค่ายางรัดถุง	50.00		50.00	0.22
- ค่าแรงงานรวบรวมลูกปลา	457.20		457.20	2.04
- ค่าแรงงานบรรจุพันธุ์ปลา	152.40		152.40	0.68
		0.02	0.02	0.00
ต้นทุนทั้งหมด				
ผลผลิตทั้งหมดต่อรุ่น (ตัว)	30,000.00			
จำนวนวันที่ผลิตต่อรุ่น (วัน)	30.00			
ต้นทุนในการผลิตต่อรุ่น (บาท)	22,375.43			
ต้นทุนในการผลิตต่อตัว (บาท)	0.75			

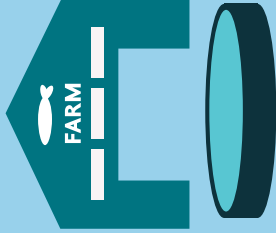
การเพาะเลี้ยงปลาช่อน อาจพบทางเสือกใหม่

สถานการณ์ปลาช่อน

พาวลิต

3,752 ตัน

มูลค่า 352 ล้านบาท

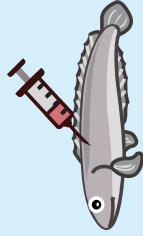
จำนวน
3,915 ฟาร์ม

พื้นที่
5,592 ไร่

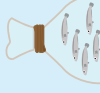
นัยหา

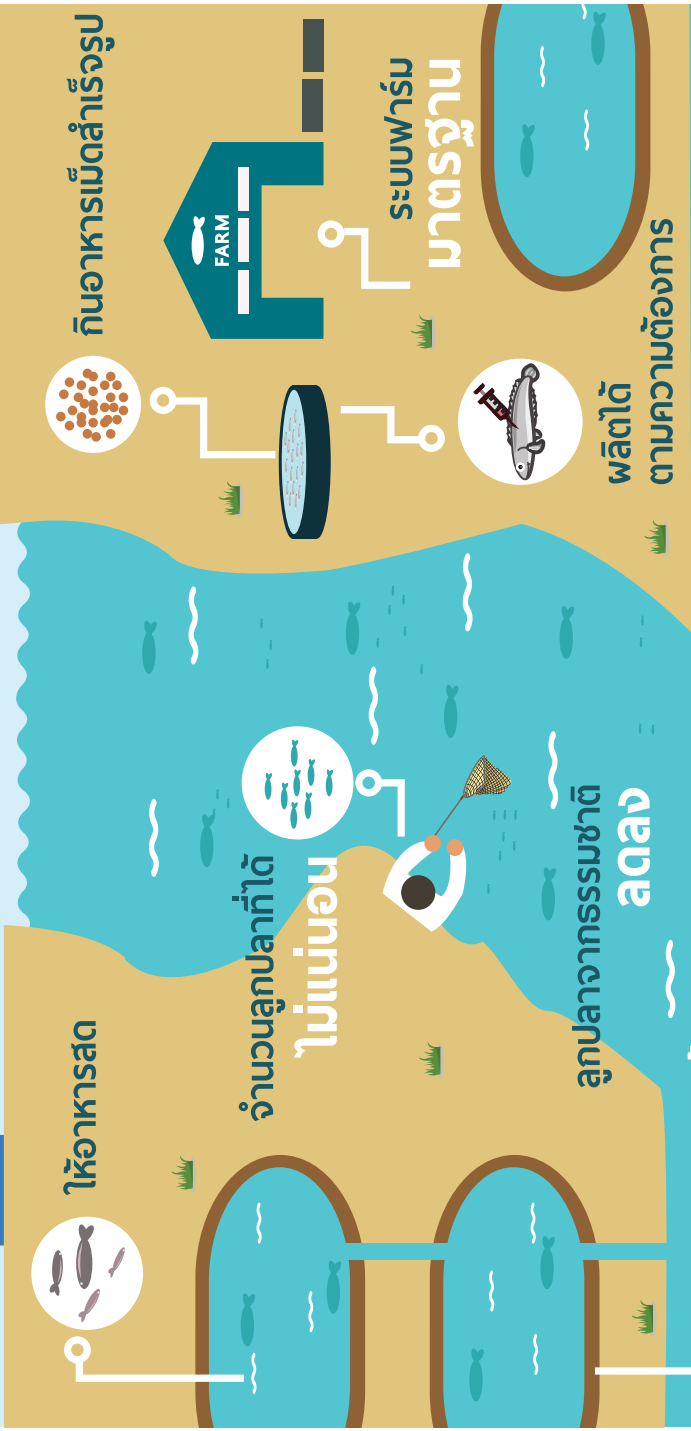
ทำไมต้องเพาะพันธุ์ปลาช่อน

ข้อดี

ออร์โอมสังเคราะห์

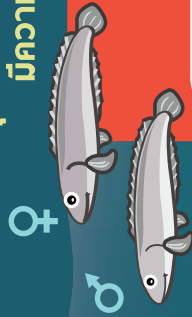

ใช้ปริมาณน้ำมาก
ในการเลี้ยง

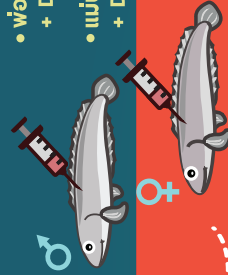

การเพาะพันธุ์ปลาช่อน โดยใช้ฮอร์โมนสังเคราะห์

อายุประมาณ 1 ปี
มีความสมบูรณ์

1. คัดเลือกพ่อแม่พันธุ์
ปลาชน

- พ่อปลาฉีด LHRHa 20 ไมโครกรัม/กิโลกรัม + Domperidone 10 มิลลิกรัม/กิโลกรัม
- แม่ปลาฉีด LHRHa 30 ไมโครกรัม/กิโลกรัม + Domperidone 10 มิลลิกรัม/กิโลกรัม

2. ฉีดฮอร์โมน
เข้ากล้ามเนื้อ

ใส่ช็อกฟาง
ฉีกฟอย เพื่อเป็นรังไข่

ตั้งไว้ในที่เจียม
ไม่สัมผัสของรกจน
24 ชั่วโมง

ปิดปากถัง
ด้วยตาข่าย
พรางแสงสีด้า
ระดับน้ำลึก
30-50 เซนติเมตร

ถึงละ

1 คู่

4. ให้ปลาผสมพันธุ์กันเอง
ตามธรรมชาติ

3. ปล่อย่อยแม่พันธุ์
ในถังพลาสติกทรงสูง

เปิดให้น้ำไหลผ่าน

ตลอดเวลา (5 ลิตร/นาที)
ไข่จะฟักเป็นตัวใน 30-36 ชั่วโมง

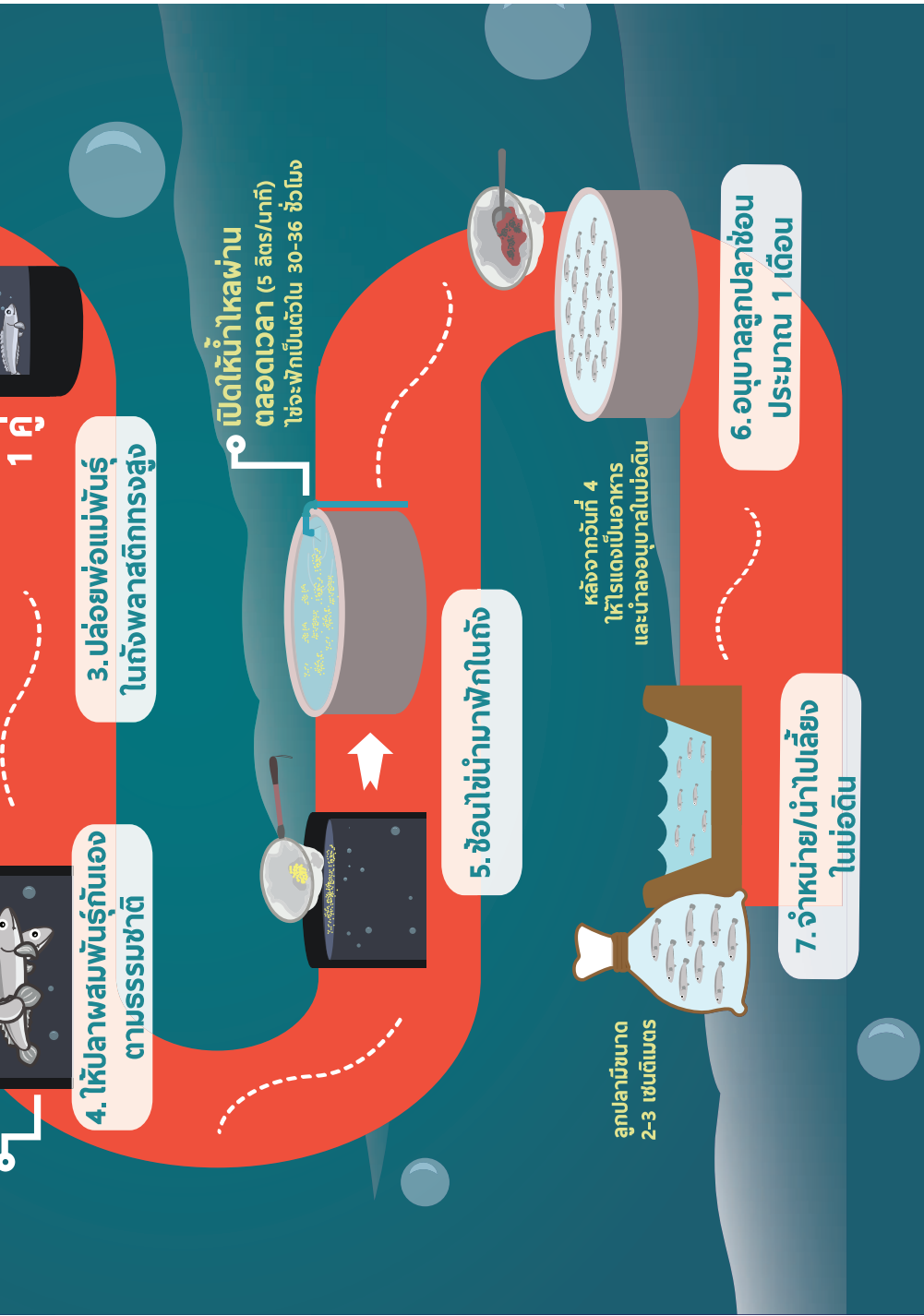
5. ซ้อนไข่นำมาฟักในถัง

ลูกปลาขนาด
2-3 เซนติเมตร

หลังจากวันที่ 4
ให้โรยแต่งเป็นอาหาร
และนำลงบ่อมาเลี้ยง

7. จำหน่าย/นำไปเลี้ยง
ในบ่ออื่น

6. อนุบาลลูกปลาซ้อน
ประมาณ 1 เดือน

โครงการ การวิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงปลาช่อน

คณะผู้วิจัย

นายวินัย จันทักทิม	หัวหน้าโครงการ
นายประเสริฐ สิงห์สุวรรณ	ผู้ร่วมวิจัย
นางสาววรรณภา ทวีลวรรณ	ผู้ร่วมวิจัย
นายพีเชต พลายเพชร	ผู้ร่วมวิจัย
นายพลพิพัฒน์ พิมพ์าลัย	ผู้ร่วมวิจัย
นายปิยะพจน์ เบริวณะกุล	ผู้ร่วมวิจัย

ภายใต้การสนับสนุนทุนวิจัย โดย สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน)

จัดทำโดย

สำนักส่งเสริมการใช้ประโยชน์

สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน)

2003/61 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

โทรศัพท์ : 0 2579 7435 ต่อ 3301-3315

โทรสาร : 0 2579 7693

เว็บไซต์ : <http://www.arda.or.th>

